

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

THE AMERICAN JOURNAL
OF
SEMITIC LANGUAGES AND LITERATURES
(CONTINUING "HEBRAICA")

VOLUME XIX

OCTOBER, 1902

NUMBER 1

THE BOOK OF CANTICLES.*

BY PAUL HAUPT,
Johns Hopkins University, Baltimore, Md.

Some Critical Notes on the Hebrew Text of Canticles.

- 1 (1) אשר לשלמה is a later addition. In the following love-ditties and wedding-songs the relative pronoun is throughout not אשר, but ש (cf. Siegfried's *Neuhebr. Gramm.*, § 29, b).

א

- 3; (6) It is unnecessary to read, with Budde and Siegfried, מֶה instead of מִי; מִי refers to the bride, not to the threshing-board; cf. Tyler in the *Jewish Quarterly Review* (JQR) 11, 515.

For מִי בחימרות read בחימרות; so, too, במהלח for מִי במהלח in 7,1 (ב). חִימְרָה must be derived from a stem אָמַר 'to be high, to ascend' (cf. מִי אָמַר and מִי אָסַר for מִי אָסַר); cf. kima quṭri litélî 'may it go up like smoke;' see Delitzsch, HW 600^b. Assyr. temêru 'to cover with dust' seems to be a denominative verb. Cf. our English phrase 'their jackets smoked,' i. e., emitted dust, or 'I will smoke his jacket' = I will dust his jacket, raise dust from it by beating him (German, *ich werde ihm die Jacke ausklopfen*).

מִן, at the beginning of the fourth hemistich, is correct; the preposition מִן must not be canceled (against Budde).

- (7) For מִי שלשלמה read שלשלמה and relegate מִי שלשלמה to the margin.

Cheyne's statement (JQR 11, 563) that מִי שלשלמה is certainly a corruption of מִי שלשלמה is certainly erroneous. I regret to say that I cannot accept any of Cheyne's emendations proposed in his paper *The Song of the Palanquin* (JQR 11, 561-564) and in his other articles in the same volume of JQR. See also EB† 2805.

* For translation and explanatory notes see vol. 18 of this JOURNAL, pp. 193-245.

† For the abbreviations see vol. 18 of this JOURNAL, p. 207, n. *.

- 3 (8) For **לִבְנֹת** Cheyne (*l. c.*, p. 562) reads **לְבָאוֹת** 'lions.' He supposes 'that, far back in the history of the text, the scribe miswrote **בְּלִילֹת**, and then corrected this by writing **לְבָאוֹת**. This latter word, under the hand of a thoughtless scribe, became **לְבָנוֹן**, and this, by the ingenuity of an editor, who had both learning and exegetical skill, was converted into **לְבָנוֹן**.' This conjecture, it seems to me, shows learning rather than exegetical skill.

לְבָנוֹן is not a dittogram of **לְבָנוֹן** but a corruption of **לְבָנוֹן**. The original vocalization may have been **לְבָנוֹן**; we must have the article. Cases in which the traditional pronunciation of a later Hebrew word is based on a single corrupt Biblical passage are not exceptional.* **לְבָנוֹן** is a synonym of **מִטָּה** v. 7; the following **לְבָנוֹן** is a relative clause; † lit., the **לְבָנוֹן** (which) the King made for himself of the wood of Lebanon, its columns he made of silver, &c. Cf. Ges.-Kautzsch²⁷, § 143, c.

For **לְבָנוֹן** Cheyne proposes to read **הַמְלָאכָה** (Solomon made himself this artful work).

- (10) The **מ** prefixed to **בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם** at the end of the verse in **לְבָנוֹן** belongs to **הַבְּנִים** 'ebony' which must be substituted for **לְבָנוֹן**, following Grätz, Martineau, Siegfried, Cheyne. We need not prefix **ב** to **הַבְּנִים**; cf. **מִעֲלֶפֶת סְפִירִים** 5,14 (ו, xiii^d); see Ges.²⁷, § 117, y.

The clause **אֲרֻגְמוֹ תוֹכָהּ** must be transposed to the end of the verse (Budde). Cheyne proposes to read **אֲלֻגְמִים** (cf. 2 Chr. 2,7): Its seat—almug-wood in the center, | inlaid with ebony.

- (11) For **צִאֲנָה** instead of **לְבָנוֹן** see Critical Notes on Ezra-Neh. (SBOT), p. 71, l. 19. In the same way we must read **הַאֲנָה** for **לְבָנוֹן** 2,13 (י) and **בָּאֵר** for **לְבָנוֹן** 4,15 (ח).

Gloss **בְּנוֹת צִיּוֹן** is omitted in **ᵑᵑ^P**, but not in **ᵑᵑ^A**.

ב

- 6 (10) The fourth hemistich, **אִימָה כְּנִדְגָלוֹת** must be inserted after the first hemistich. Winckler, AoF 1, 293 (*i. e.*, *Altorientalische Forschungen*, first series, p. 293), proposes to read **נִדְגָלוֹת** (Nergal-Mars). G. Buchanan Gray (JQR 11,97) thinks that the rendering 'terrible as serried hosts' is at least as powerful a figure as, if a little less picturesque than, 'terrible as an army with flags.' Cheyne (JQR 11,234) considers **אִימָה כְּנִדְגָלוֹת** to be an interpolation in the present passage. The same suggestion was made

* Cf. Crit. Notes on Ezekiel (SBOT), p. 71, l. 46.

† Cf. the relative clauses **בֵּין שְׂדֵי יִלְיָן** 1,13 (ז); **הַיֶּרֶק** 1,3 (ז); **דּוֹדֵי צִפְנָתִי לָךְ** 7,14 (ט).

- 6 by Budde. But the clause is interpolated in 6,4 (ח, ז), not here. For Cheyne's explanation of **אִמָּה כְּנַגְדָּלוֹת** see note on 6,4 (ח).
- 7 (1) It is unnecessary to read, with Budde, **שׁוּבִי** for **סָבִי**; nor does **סָבִי** mean 'come near.' Bickell reads **שְׁבִי שְׁבִי הִשְׁלַמְתִּי** 'Stay, stay, become familiar (do not be shy!).' For **הַשְׁלֹמִיית** see the Explanatory Notes. For **ב** **הִזָּה** cf. **רָאָה ב** (AoF 1,293). For **מָה תִּחְזֹר** 'won't you look,' *i. e.*, 'ye must all look,' cf. 5,8 (ו) **מָה תִּגְדֹּר לוֹ** 'won't you tell him,' *i. e.*, 'please, do tell him,' and D 343, 1 *ma tḥōddin* 'ye must mourn,' cf. Wright-de Goeje³, 2, 311 A **מָה תִּקּוּם** 'pray, stand up'; Caspari-Müller⁵, § 534. Contrast 8,4 (ג, θ) **מָה תִּעֲרֹר וּמָה תִּעֲרֹר** 'Don't stir or startle!'
- For **כְּמַהֲלַת** read **בְּמַהֲלַת**; see Ges.-Buhl¹³, *s. v.* **מַחְנִים**; cf. **בְּתִימְרוֹת** for **כְּתִימְרוֹת** 3,6 (א).
- מַחְנִים** may be an old 'plural of the accusative' like **שָׁמִים**, **מִים**; cf. Crit. Notes on Isaiah (SBOT), p. 157, l. 18, and ZA 2, 267, n. 2. In the same way **עֲרִיבִים** is not a dual but an archaic *pluralis extensivus* like **צִדְקִים** 1,7 (יֵא). The dual is a secondary differentiation and originally identical with the Assyr. (and Ethiopic) plural in -āni (for -āmi); cf. Haupt, *Sumer. Familiengesetze* (Leipzig, 1879), p. 70, below, *ad* p. 18. It is therefore not necessary to read **מַחְנִים**.
- (2) Bickell cancels **מָה**, following \mathfrak{E}^V ; but \mathfrak{E}^A prefixes $\tau\acute{\iota}$, and cf. v. 7 and 4,10 (ד).
- For **בַּח נָדִיב** Bickell reads **בַּח נְדִיבָה** [ה]נְדִיבָה. For **חֲשׂוּקִי** (cf. **חֲמֹק** 5,6) Grätz suggested 'ribbons.' For **חֲשׂוּקִי = חֲלָאִים** see ZA 2, 275, n. 1. **Ummānu** is common in Assyrian; see HW 86^b.
- (8) **זֹאת** at the beginning of this verse, which Bickell cancels, should be inserted after **בְּחִמְרִי** in the following verse (gloss β); cf. **זֹאת הַבִּמְתָּה** in l. 3 of the Moabite stone (Ges.-Kautzsch²⁷, § 126, γ) and Siegfried's *Neuhebr. Gramm.*, § 29; also modern Arabic *el-bint di* (Spitta, § 143, a) for **هذه البنت**.
- (4) **שְׁנֵי** at the beginning of this verse should be prefixed to **תְּאֵמִי צְבִיָּה** in the second hemistich. **תְּאֵמִי** should be pointed **תְּאֵמִי** or **תְּאֵמִי** (cf. 4,5). The original form is *tu'āmu* (HW 697^b). The form **תְּאֵמִי** is, therefore, not impossible; cf. Targumic **תְּאֵמִי** (Lagarde, *Mittheilungen*, 3,29, n. 1). Contrast note on 3, 11 (א).
- (9) For **סִסְנִי** we must point **סִסְנִי**, cf. Assyr. *sissinnu*, Syr. **سَسْنُ** 'spadix' (not panicle).
- (6) According to Cheyne (JQR 11, 237) **וּדְלַת רֹאשׁוֹ כְּאֵרְגָּמָן מִלֶּךְ** is, to put it briefly, a dittogram of **כְּרִמְלָל עֲלֵיךְ רֹאשׁוֹ** which

- 7 precedes. Cheyne proposes to read: ודלת ראשך ככרמל נעמה; כְּפָרְדִּים רַמְלִיִּים, the pendent locks of thy head are like Carmel; pleasant are they as an orchard of pomegranate trees (*cf.* 4,13), רַמְלִיִּים (cf. H, n. 24), he thinks, is a corruption of רַמְלִיִּים, the ב before רַמְלִיִּים, together with אֶסָּר, represents פֶּרֶס. He 'can see no other solution; if a doubt be possible with regard to the second half of it, no hesitation can be admissible with regard to the first.' I hesitate.

- (5) Cheyne (JQR 11, 404), following AoF 1, 293, proposes to read שְׁנִיר instead of הֶשֶׁן; he renders:

Thy neck is like the tower of Senir
Which looks toward Damascus.

בֵּית הַכְּרִם, adds Cheyne, is probably a corruption of בֵּית רִבִּים = 'Ain Kârim, near St. Mary's Well, a little to the SW of Jerusalem. He translates therefore:

Thine eyes are like Solomon's pools
By the wood of Beth-haccerem,

reading יַעַר for שְׁנִיר, following Winckler.

Cheyne thinks, with Rashi and Grätz, that אֵפֶן means 'face' (פָּנִים).

For הַחֲלָבוֹן Winckler (AoF 1, 294) suggested בחֲלָבוֹן (Ezek. 27,18), but Cheyne (JQR 11, 405) says, we must certainly read שְׁלֵמָה, although 'he knows that this is a considerable alteration.'

Winckler, AoF 1, 294 proposed to read:

צִוְרָה כְּמִגְדַּל הַשְּׁנִיר עֵינֶיךָ בִּרְכוֹת בַּחֲלָבוֹן
עַל יַעַר בְּתִרְבִּינִים

that is, Thy neck is like the tower of Senir, thine eyes like pools in Helbon, at the grove under the terebinths. He adds that if any one considers these emendations too violent he may try to obtain a reasonable meaning in a simpler way. I have availed myself of this generous permission.

- (10) For הַטוֹב כִּיִּי (Ges.-Kautzsch²⁷, § 128, w) we may read, with Bickell, הַטוֹב כִּיִּי.

הַטוֹב כִּיִּי is correct. It is not necessary to read מְפַתִּי וְשִׁנֵּי or מְפַתִּי וְשִׁנֵּי, or מְפַתִּי וְשִׁנֵּי. Ἐἰκανούμενος χείλεσίν μου καὶ ὀδόνουσιν 'made fit for my lips and my teeth' and מְפַתִּי וְשִׁנֵּי, did not understand this clause; but מְפַתִּי is better than Ἐἰκανούμενος which is merely a guess. For Ἐ labisque et dentibus illius ad ruminandum, see the Explanatory Notes.

- (7) For הַטוֹב כִּיִּי read אֶהְבֶּה בְּתִרְבִּינִים; 'A, θύγατερ τρυφῶν, חֲבֵלָה חֲבֵלָה. Cf. Cheyne, JQR 11, 407.

- 7 (3) שִׁרְרָא must be pointed שִׁרְרָה, from an intransitive form שִׁרַּר = sirar, syncopated sirr 'mystery, secret parts' (cf. تَسَرَّ tasarra and تَسَرَّى 'to keep a concubine,' &c.) and سَرَّى 'to undress.'

For אֶגְזָר חֲסִידָא Cheyne (JQR 11, 404) proposes to read אֶגְזָר חֲסִידָא 'a chalice of pure gold' (cf. Job 28,15).

ג

- (11) For עֲלֵי read אֲלֵי; the second, fifth, and eighth forms of אֲלֵי (syn. اثار, هييج, هاج) are construed with الى. It is not necessary to read, with Nestle and Ball, תְּשׁוּבָה (εἰ καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ) instead of תְּשׁוּקָה. If Ball considers 'the reference of this suspicious term to شاق unphilological,' he may satisfy his philological conscience by pointing the word תְּשׁוּקָה with שִׁשׁ = ש. In Assyrian we have šūqu (which may have a š₂ = שִׁשׁ, ש) as a synonym of xegallu 'abundance, luxuriousness,' and this may have the meaning of 'libidinousness,' like kuzbu, xiḡbu, baltu, laltu, lullu, &c. (HW 647^b, 324^b, 287^b, 177^b, 377^a; cf. especially KB 6, 126). εἰ επιστροφὴ and ἀποστροφὴ (Gen. 3,16) may be euphemistic substitutes. Contrast Crit. Notes on Genesis (SBOT), p. 48, l. 25.
- 2 (1) For the striking parallel to this passage in Theocr. 10, 28 see n. 18 on No. 9 of the Translation.
- 1 (5) Wellhausen, *Prolegomena*⁴ (1895), p. 218, n. 1, proposed to read שְׁלֵמָה = Σαλάμιοι, Σαλμηνοί (Pliny 6, 118, *Salmani*), the neighbors and allies of the Nabateans, instead of שְׁלֵמָה, and the same emendation was suggested by Winckler (AoF 1, 196. 292. 295, n. 1; 2, 552); but it is not necessary to depart from שְׁלֵמָה.
- (6) For the pleonastic prolepsis of the pronoun in אֶל-חֲרָאֵנִי see Crit. Notes on Ezra-Neh. (SBOT), p. 71, l. 31; cf. Bertholet (in Marti) on Neh. 13,23. Bickell's conjecture, חֲרָאֵנִי, is not good. The masc. form חֲרָאֵנִי, although the בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם are addressed, is not exceptional; see also notes on 8,4 (ג) and 5,8 (ה).
- 2 (15) Winckler (AoF 1, 293) proposes to read יִהְיוּ 'they shall see us' instead of אֶהְיוּ. He thinks the passage refers to a tryst (cf. No. 11). The little foxes, he says, seem to be not foxes but weasels or some similar small animals.
- It is not necessary to read, with Budde and Siegfried, כְּרִמִּינוּ for כְּרִמִּים.
- 8 (9) For the brief hemistichs וְאִם חֲסִידָא וְאִם חֲסִידָא see Crit. Notes on Proverbs (SBOT), p. 33, l. 49.
- Budde is inclined to derive נָצוּר from צָרַר (cf. 2 S 20,3); Nöldeke thinks, נָצוּר עָלֶיהָ may mean 'we will nail upon it;' Siegfried proposes to read בְּלֹחָה; but this is unnecessary:

- 8 נצור עליה לוח ארז means lit., we will fasten upon it (German, *wir wollen darauf befestigen*) boards of cedar wood. מצורה, &c., means 'fastness' (German, *Feste*).

- (10) We must add עדרהנה to אני חומה, although עסז have simply ἐγὼ ταίχος, אֲנִי חֹמָה, *ego murus*.

Grätz's emendation עז (במגדלות) for אז is not good.

For בניני (ע^{SA} ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, *I coram eo*, *סַחֲתַנְתִּי*), referring to the lover, read, with ע^V, ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, בניניהם, referring to the brothers.

מוצאת is fem. part. Hif. of יצא, but it should be pointed מוצאת (for mauçit, mauçi't, mauçi'at); cf. note on צאנה 3,11 (א).

- (2) For מין read מין; contrast כין 7,10 (ב) for פין.

מין is correct; cf. נשקני מנשיקות פך 1,2 (ז) ירון מדשן; Ps. 36,9. בירך

For רמני read רמנים; cf. Crit. Notes on Isaiah (SBOT), p. 83, l. 11; p. 117, l. 36.

- 7 (13) Gloss η (εἰ ἐκεῖ ὥσω τοὺς μαστοὺς μου σοί; cf. vol. 18, p. 240, n. *) appears in ε not only after 7,13 (ט, ii) but also after 6,11 (ט, iv).

- 8 (4) אחכם need not be corrected to אתכן; see my remarks in Crit. Notes on Judges (SBOT), p. 66, l. 29 and Crit. Notes on Ezra-Neh., p. 64, l. 49; cf. Siegfried's *Neuhebr. Gramm.* (Berlin, 1884), § 27, a and note on 5,3 (י).

ε inserts the hemistich ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ = או באילות השדה 2,7 (ז), not only in the present passage, but also in 5,8 (י); cf. on 2,7 (ז).

מה in מהתעירו ומה תעוררו is negative (cf. Prov. 20,24); contrast note on מה תחזו 7,1 (ב).

ד

- (11) The addition of היה, which was afterwards supplemented by לשלמה (contrast note on 6,8), was probably suggested by כרם היה לידירי 1 K 21,1 and כרם היה לנבות Is. 5,1.

For בעל המון read בעל המון; see n. 3 on No. 4; contrast רהט, Qerê רהט 1,17 (ז). Grätz proposed to read בעל המון. Cheyne (EB 405) thinks that בעל המון is merely an incorrect repetition of the name שלמה.

נתן is impersonal; see Crit. Notes of Numbers (SBOT), p. 43, l. 31. We may also read the Nif'al, נתן, or the passive Qal (Ges.²⁷, § 52, e. s; § 53, u) נתן (Ges.²⁷, § 121, a; cf. Num. 32,5; 1 K 2,21),* but it is not necessary.

* Some of the Nif'al forms נתן, נתן, &c., might just as well be pointed נתן, נתן, &c., and vol. 3, p. 39, of this JOURNAL, also JAOS 22, 53.

- 5 The *scriptio plena* ישינה is used to prevent the reading יִשְׁנָה which may occasionally have been introduced as a joke (I am an old maid, but my heart is alert).

The pointing קוצותי of א is just as incorrect as the pronunciation מוציאת 8,10 (ג). We must point קוצותי (Ges.²⁷, § 9, o) or קצותי; so, too, v. 11. The stem is קצץ (قص الشعر), cf. 12, 14 quṣṣethā, قصّة quṣṣe.

For א רסיסי read רשישי = רש, pl. רשاش; so, too, מְחִי = מַח, in 2,11 (י) for א סחח; cf. H, n. 61.

- (3) The suffix אֶנְפֶּם in א need not be corrected to אָ; cf. note on 8,4 (ג).
 (4) The rhythm requires the insertion of בדלת after א מן הזרר.

The reading עלי (so many MSS and editions) for א עלי (ἐ ἐπ' αὐτόν, 3 et venter meus intremuit ad tactum ejus) is preferable; cf. Ps. 42,6. 12; 43,5. Budde and Siegfried prefer עלי.

א נפשי יצאה בדברו, which appears in the Received Text between the first and the second double-line of v. 6, must be inserted, with Budde, at the end of v. 4; but Budde's suggestion to add וימינו after ירר at the end of the first hemistich of v. 4 is not good; nor need we insert, with Bickell, לֹא נכספה between א נפשי and בדברו.

- (5) לְדוּרִי is an erroneous repetition from the end of the first hemistich of the following verse; cf. Crit. Notes on Isaiah (SBOT), p. 128, l. 50.

The second hemistich על כפות המנעול stands in א at the end of the verse, but it must be inserted, following Budde, after the first hemistich; it is, however, unnecessary to add a verb 'I grasped,' as Budde suggests. Siegfried cancels the hemistich, following Meier.

- (7) V. 7 is correctly canceled by Bickell. Budde considers only תמרי הזמות a subsequent addition, and perhaps also the preceding מעלי; but מעלי is indispensable.

According to Winckler (AoF 1, 293) א מצאני הסבבים בעיר is a conditional clause (if they find me, they will hit me, &c.).

- (8) א inserts after the first hemistich, ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ, cf. on 8,4 (ג).

For מִה תגיד see on 7,1 (ב); מִה is used here owing to the preceding conditional אם תגיד לֹא; אם תמצאו את דודי אם תגיד לֹא, would be impossible. (cf. 2,7; contrast 8,4).

For the masculine form תגיד see on 1,6 (ג). It is unnecessary to read, with Bickell and Budde, לדודי instead of א לֹא.

- (9) For א השבעתנו read השבעתנו; contrast note on 8,4 (ג).
 (10) For א דגל מרבבה cf. G. Buchanan Gray's paper on דגל in

- For **תחתלים** read **תחתיו**; cf. **7,6 ודלת ראשך** (ב) and **2:11: 'curly.'** The prefixed **קצותיו** (**קצותיו**; see on v. 2)

(12) & has for this stanza: ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστρεφά ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων, λελουσμένοι ἐν γάλακτι, καθήμενοι ἐπὶ πληρώματα (&^{SA} + ὑδάτων); so עַל אִפְרֵי מִים is translated in the same way as על מִלָּאחַ. The original text of the second hemistich was probably יִשְׁבוּת עַל מִלָּאחַ, and עַל אִפְרֵי מִים may be an explanatory gloss to עַל מִלָּאחַ, which afterwards crept into the text. The second and the fourth hemistichs in the Received Text appear to be doublets. The original text of the fourth hemistich may have been סִגוּת בְּשׂוֹשָׁנִים (*cf.* 7,3) referring to the eyelashes. J renders, *Oculi ejus sicut columbae super rivulos aquarum, quae lacte sunt lotae, et resident juxta fluentia plenissima*, and S has, عَيْنَاهُ كَعَيْنِ دُمِيَّةٍ عَلَى مَجْمَعِ الْمَوَاقِفِ. It is not impossible that مَجْمَعٌ ‘perfection,’ which is meaningless in this connection, is a transposition of مَلَمَدٌ = مَلَمَدٌ = πλήρωμα; cf. the Šaf’el derivative مُتَمَكِّلٌ ‘completion, fulfilment, perfection.’ The Šaf’el ušamli and the Šaf’el of the intensive stem, ušmalli, and its reflexive-passive uštamalli or ultamalli are common in Assyrian (HW 410^a). Milu (= millu, mil’u, mila’u; cf. xītu ‘sin’= xiṭtu, xiṭ’u) means in Assyrian ‘abundance of water, high water, flood,’ and this word appears in Syriac as מִלְאַחַ (Nöldeke, *Syr. Gr.*², § 111, n. 2). The original form seems to have been mila’u, with امالّة, milə’u; see Haupt, *Assyr. E-vowel*, p. 18. For מִלָּאחַ cf. Assyrian forms like ximētu = חֲמֵטָה, xiṭētu = חֻטָּאת, &c.

It is not necessary to read, with Bickell, עֵינֶיךָ כְּעֵינֶי יוֹנִים in the first hemistich; cf. פְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם 1,5 and פְּאֵה־לִי קָדֶר 8,10 (ג).

- 5 (13) For **מגדלות כערוגות** read **כערוגות**, following **ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά**, *§ sicut areolae aromatum consitae a pigmentariis*, **§** simply **مِعْقَلٌ مَحْقُطٌ**, omitting **מגדלות מוקדחים**. The **כ** prefixed to **כערוגות**, which Bickell cancels, is correct.

For **מגדלות** point **מגדלות**; so Bâthgen, Ötli, Budde; *cf.* the *Beilagen* to Kautzsch's AT (one of the two critical notes on the text of Cant. in the work, the other one refers to **שפתי מל** ישנים 7,10). Siegfried prefers **מל**.

- (14) It is not necessary to read **בספירים**; *cf.* Ges.²⁷, § 121, d.
 (15) For **מל בחרר** (**ὡς ἐλεκτός**, *§ electus*, **§** **مُخْتَارٌ**) substitute **מְדִיר**; *cf.* Ezek. 17,23. **מל בחרר** seems to be an explanatory gloss which crept into the text and displaced the original **מְדִיר**; *cf.* note on **הרהלים** 6,6 (ח).
 (16) Bickell's insertion **בנות ירושלם** before **כן** is impossible.

7

- 1 (15) V. 15 is a scribal expansion derived from 4,1 (ח). It is the feminine *pendant* to v. 16 just as 2,2 (ג, β) is the feminine *pendant* to 2,3. Bickell cancels the second **הנף יפה**; Budde, the following **עיניך יונים** at the end of the verse; it is sufficient to omit the second **יפה**; *cf.* 4,1 (ח).

- (16) **מל הנף** at the beginning is indispensable (against Budde), but we may omit the second **מל**, following **§**. Bickell's emendation **יפים ידוך מל נעמם** is superfluous.

For **מל רעננה** *cf.* my remarks in Crit. Notes on Proverbs (SBOT), p. 35, l. 16. Budde suggests **רעננה** or **רעננה**; *cf.* 7,7 (ב). **ὡ** renders **σύνκιος**, **§** **مُزِيحٌ** (*cf.* 3,10), *§* *floridus*.

- (17) **מל בתינו** is an amplificative plural; see Crit. Notes on Proverbs (SBOT), p. 34, l. 31. It is not necessary to read, with Budde, the singular **ביתנו** (**مُحَمَّدٌ**).

For **מל רהיטנו** read, with the Q^{er}, **רהיטנו** (*cf.* 7,6 = ב, γ), or, better, **וכל רהיטנו**. Wetzstein's emendation **רהיטנו** (Budde, **רהיטיו**) is unnecessary; nor need we read, with Budde, **רהיטיו**; see H, n. 24.

- 2 (4) **מל הביאני** (*§ introduxit me*) is correct in the present passage; but in 1,4 it must be emended to the imperative **הביאני**. **ὡ** has the imperative **εἰσαγάγετέ με** (**§** **اُدْعُونِي**) here, in the second chapter, but not in the first. Grätz suggested **הביאני**.

For **מל בית היין** Cheyne (JQR 11, 234) suggests **בית היין**.

For **דגל** see Gray's paper cited in the note on 5,10 (ה). According to Cheyne (JQR 11, 234) v. 4^b 'is surely a corrupt form of

- 2 v. 5^c; **וְהָגֵל עָלַי כִּי־חֹלַת אֲהַבָה אֲנִי** became distorted into **וְהָגֵל עָלַי אֲהַבָה**. This is not really bold; it is an every day proceeding, and justified by numerous parallel cases which will at once occur to scholars like Budde.—I doubt it. Grätz proposed **וְהָגֵלְךָ** for **וְהָגֵלְךָ**; and Bruston, **וְהָגֵלְךָ** (**Ἐ τάξατε, § 4בבב**). **Ἔ ordinavit in me caritatem.**

- (5) For **וְהָגֵלְךָ** and **וְהָגֵלְךָ** read **וְהָגֵלְךָ** and **וְהָגֵלְךָ**; both verbs refer to the bridegroom.

Bickell's insertion **לְדוּרִי** before **וְהָגֵלְךָ** is unnecessary. The last clause of the verse is a scribal expansion derived from 5,8 (ו). Bickell reads **וְהָגֵלְךָ**, as in 5,8, for **וְהָגֵלְךָ**.

- (6) Bruston's emendation **תַּחַת** 'she envelops' for **וְהָגֵלְךָ** is not good. The parallel passage 8,3 has simply **וְהָגֵלְךָ** instead of **וְהָגֵלְךָ**. We may read **וְהָגֵלְךָ**, but it is not necessary. Bickell thinks that v. 6 should be canceled as a repetition of 8,3; but 8,3 (ג, θ) is a scribal expansion derived from the present passage.
- 1 (12) We must not point, with Budde and Siegfried, **וְהָגֵלְךָ** instead of **וְהָגֵלְךָ** (**Ἐ ἔδωκεν**). **Ἔ** translates correctly, *Dum esset rex in accubitu suo* (**§ 4בבבבבב**), *nardus mea dedit odorem suum*.

- (13) Winckler, KB 5, 298, n. 1, thinks that **וְהָגֵלְךָ** means 'gravel of myrrh,' i. e., granulated myrrh.

The second hemistich, **וְהָגֵלְךָ**, is a relative clause; see on 3,8 (א). **Ἐ^v** has only *ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί, ἐν ἀμπελώσιν Ἐνγαδδει*, omitting the two intervening hemistichs; but 13^b and 14^a are given in **Ἐ^{SAP}**.

- (2) For **וְהָגֵלְךָ** (**Ἐ^v φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ, Ἔ osculetur me osculo oris sui, § 4בבבבבב**) read **וְהָגֵלְךָ** (Martineau, **§ 4בבבבבב**; see on v. 4); but if v. 1 is preceded by vv. 12–14, the third person of **Ἐ^{SAP}** would not be impossible; nor would the transition from the third to the second person in the second hemistich be open to any serious objection. Bickell and Siegfried do not alter **וְהָגֵלְךָ** in the first hemistich, but read **וְהָגֵלְךָ** for **וְהָגֵלְךָ** in the second hemistich.

For **Ἐ^v μαστοί** (**Ἔ ubera**) = **וְהָגֵלְךָ** instead of **וְהָגֵלְךָ** see n. 17 on No. 9 of the Translation.

For the preposition **מִן** in **וְהָגֵלְךָ** cf. 8,2 (ג).

- (3) Budde suggests **וְהָגֵלְךָ** for **וְהָגֵלְךָ** at the beginning of this verse (**§ 4בבבבבב**) **Ἐ^P καὶ ὁσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα** = **וְהָגֵלְךָ** 4,10 (ח, ix). Grätz's emendation **וְהָגֵלְךָ** for **וְהָגֵלְךָ** is unnecessary.

- 1 אח זכור is a relative clause; cf. Luzzato's emendation זכור ימות (Ges.²⁷, § 155, f) for אח זכובי מות Eccl. 10,1 and above, note on v. 13^b. It is unnecessary to read, with Bickell, תורקי = Thracian; or, with Grätz, חמרוק (Esth. 2,3. 9. 12); or, with Budde, מורק (א *oleum effusum*, א^{P} , $\mu\acute{\upsilon}\rho\omicron\nu\ \acute{\epsilon}\kappa\kappa\epsilon\nu\omega\theta\acute{\epsilon}\nu$, א עמסא נחבנא), or יורק, or כהריק שמן; or, with Siegfried, שיוורק. אח שמן is here construed as fem., just as שמש in v. 6. The fem. form may have been suggested by המשתה (cf. א).

Nor need we read, with Budde, שנינך or בשמך for אח שמך at the end of this hemistich.

- (4) The sing. suffixes in אח משיני, הביאני must not be altered, with Grätz and Martineau, into the plur. משינו, הביאנו; cf. on v. 2.

א^{P} repeats לריח שמינך, from the beginning of v. 3, after אחרך: $\delta\pi\acute{\iota}\sigma\omega\ \sigma\omicron\upsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \delta\sigma\mu\eta\nu\ \mu\acute{\upsilon}\rho\omega\nu\ \sigma\omicron\upsilon\ \delta\rho\alpha\mu\omicron\upsilon\mu\epsilon\nu$, א *post te curremus in odorem unguentorum tuorum*.

For אח הביאני (א^{P} $\epsilon\iota\sigma\eta\gamma\epsilon\gamma\acute{\epsilon}\nu\ \mu\epsilon$, א , *introducitur me*) read הביאני, imperative, following א אחמד סלחא לחמדי (contrast note on 2,4); the following אח המלך is vocative (Ges.²⁷, § 126, f). Siegfried prefers אח but inserts 4^a before v. 5 (ג).

Bickell's רוצה instead of אח נרוצה is unnecessary.

For אח חדריו (א^{P} $\epsilon\iota\varsigma\ \tau\omicron\ \tau\alpha\mu\acute{\epsilon}\iota\omicron\nu\ \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$, א *in cellaria sua*) read חדרך (Budde, חדרך) following א .

For אח בך (א^{P} $\epsilon\nu\ \sigma\omicron\acute{\iota}$, א *in te*, א בך), on the other hand, read בו (Budde, בם).

For אח נזכרה (א^{P} $\acute{\alpha}\gamma\alpha\theta\acute{\iota}\sigma\omicron\mu\epsilon\nu$, but א נזכר , א *memores*) read, with Martineau and Budde, נשיכרה, cf. 5,1 (gloss ϵ); Grätz, נשכירה. Siegfried prefers אח and refers to Ps. 71,16. See, however, E. W. Lane, *Manners and Customs of the Modern Egyptians*⁵, 2, 78, n. 2.

- 2 (17) אח סב (א $\acute{\alpha}\pi\omicron\sigma\tau\epsilon\psi\omicron\nu$, א *revertere*, א סב) belongs to the end of the fourth hemistich; it is the imperative of the denominative verb סבב, i. e., to be במסבב; cf. 1,12 (iv).
- 8 (14) In the same way ברה in the variant at the end of the Book (gloss f) has an erotic meaning; it is a denominative verb, derived from בריח 'bolt,' meaning 'bolt the open door' (8,9), &c.
- 2 (17) The second double-line of the last but one stanza of this poem has been restored on the basis of the variant in 4,6 (ח, δ), but we might also keep אח על הרי בחר in the text and supplement the last hemistich from 8,14: על הרי בשמים. The addition of a parallel hemistich to אח על הרי בחר would have made the meaning of this objectionable phrase too obvious. Bickell reads, עלי הרי בשמים ועלי גבעות בחר. The translation 'on the

- 4 1,15 (ז, a) and 3,1 (יב). Siegfried cancels $\text{מפּעֶדֶר לַצְמַחָהּ}$ not only at the end of v. 1 but also at the end of v. 3; he thinks that the clause is especially awkward at the end of v. 3, which is certainly wrong.

Cheyne (JQR 11, 233) thinks that מפּעֶדֶר יוֹנִים is far from probable, especially in view of 6,5 (vii). In both passages, says Cheyne, we should very possibly read הִלְמוּנִי 'have overpowered me.' Cf. Lane, *op. cit.*, p. 77.

For מפּעֶדֶר גִּלְעָד at the end of the verse Bickell reads מִן הַגִּלְעָד as in 6,5 (gloss η). Budde prefers מִבְּגִלְעָד .

- (2) Bickell cancels the second hemistich.

For מפּעֶדֶר פָּלֶם and בְּהֶם , at the end of the verse, instead of כֹּלֶךְ and בֶּהֶן see note on 8,4 (ג, θ).

- (3) The Q^{er} מִדְּבַרְךָ (ἡ λαλία σου , ἔ eloquium tuum , مَدْبَارُكَ) instead of מפּעֶדֶר Kethib מִדְּבַרְךָ is preferable; a *pluralis magnitudinis* is out of place in this case. The rare word is chosen in order to get two beats; cf. note on 1,6 (ג).

- (4) $\text{מפּעֶדֶר לְתִלְפִּיּוֹת בְּנוֹי צִוְּאָרָהּ}$ $\text{ὡς πύργος Δαυεὶδ τράχηλός σου, ὁ ᾠκοδομημένος εἰς Θαλπιωθ}$, $\text{ἔ Sicut turris David collum tuum, quae aedificata est cum propugnaculis}$, $\text{בְּנוֹי צִוְּאָרָהּ}$ * "built with battlements, merlons" (*Graecus Venetus*, *ἐπάλξεus*). מפּעֶדֶר is neither a corruption of שְׁלִטִּים * (Cheyne, *Expository Times*, 9, 423; JQR 11, 562) nor a Greek loanword = *τηλωπία* (Grätz, Martineau, Budde) but the plural of the fem. inf. Piel,† לְתַלְפֵּית or לְתַלְפִּיָּה , from לָפָה 'to surround, to protect with walls and other fortifications.' The permansive *lapf* or *labf* is repeatedly met with in the cuneiform texts (HW 368^b), and it is not impossible that the *ἀπαξ λεγόμενον* 1 K 7,28 (cf. Assy. *šulbû*) is connected with this stem; cf. Crit. Notes on Kings (SBOT), p. 95, l. 11.

מפּעֶדֶר תְּלִי is a superfluous insertion.

For מפּעֶדֶר עֲלֵי Bickell reads בְּ .

Siegfried considers the fourth hemistich, $\text{כֹּל שְׁלִטֵּי הַגְּבֵרִים}$, a gloss.

- (6) At the end of the second hemistich we may supply בְּשֹׂחַר .

$\text{Ἐπὸς τὸν βουνὸν τοῦ Λιβάνου}$ for $\text{מפּעֶדֶר הַלְּבוֹנָה}$ and $\text{וְאֵל גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה}$; contrast note on כְּתָרְצָה (ז). We may read, however, *λιβάνου* (= $\text{ἔ ad collem thuris}$); so, too, in v. 14 (where $\text{ἔ} = \text{ἔ, cum universis lignis Libani}$, but $\text{ἔ} = \text{ἔ, cum universis lignis Libani}$, but $\text{ἔ} = \text{ἔ, cum universis lignis Libani}$).

- 1 (9) For $\text{מפּעֶדֶר לְסִסְתִּי}$ (ἔ τῇ ἰππῳ μου , ἔ equitatu meo) read לְסִסְתִּי ; cf. מפּעֶדֶר גִּבְרִי for גִּבְרִי 5,1 (ט, v). For the double plural ending see

* Assy. *tukku* is a synonym of *aritu* and *qab&bu* 'shield, pavise' (HW 129^b, 578^b, 705^a).

† Cf. vol. 18 of this JOURNAL, p. 230, n. §.

- 1 Ges.²⁷, § 87, s and Haupt, *Assyr. E-vowel* (Baltimore, 1887), p. 5. Neither לְסַסְתִּי nor בְּרִכְבִּי is an amplificative plural (against Siegfried); contrast מְרַכְבֹּת 6,12 (א, η).
- (10) It is not necessary to read, with Budde, מִה נָאֹר, following & τὶ ὠπαιώθησαν; contrast 4,10 (viii).
& ὡς τρυγόνες, ὡς ὀρμίσκοι (3 *sicut turturis, sicut monilia*) = פְּתוּרִים, פְּחֻרִים; the same mistake in מִתִּמְרוֹת 3,6 (א) and כְּמַהֲלַת 7,1 (ב).
- 4 (5) מ at the beginning of the verse must be prefixed to מִתִּמְרוֹת in the second hemistich. Bickell omits תִּמְרוֹת צְבִיָּה.
- 6 (4) Cheyne (JQR 11, 233) thinks that 'the true reading is יָפָה אֶת כְּשׁוֹשַׁנָּה נָאֹרָה כְּתִבְצִלָּה רִיעָתִי; cf. 2,1 and notice שׁוֹשַׁנִּים in 6,3. The meadow-saffron became Tirzah; the lily, Jerusalem. The valleys (עֲמֻקִּים) became 'a terrible one' (אִימָה), and this suggested to the scribe כְּמַגְדִּלוֹת; he thought of 8,10. נִגְדָלוֹת is neither an army with banners, nor the hosts of heaven (AoF 1,293), but simply a corruption (נ for מ).^{*} In 6,10 the parallel passage is an interpolation.'—But כְּנִגְדָלוֹת אִימָה (י) is an interpolation in the present passage, not in 6,10 (ב, i). Cf. also Perles' *Analekten*, p. 31, quoted by Cheyne, *l. c.*
For & ὡς εὐδοκία (3 *suavis*, & عَظِيمًا = מִתְרַצָּה; cf. on אֲמִנָּה 4,8 (ה). Budde, following Bickell, is inclined to omit not only מִתְרַצָּה (ε) but also נָאֹרָה כִּירוּשָׁלַם.
- (5) For מִתְרַצָּה instead of שֹׁהֵם see above, note on 4,2 (ii).
For the variant מִן הַגִּלְעָד (gloss η) instead of מִהָרִם גִּלְעָד in stanza i see on 4,1.
- (6) מִן הַרְהִיִּלִּים is a gloss on הַקְצִיבוֹת in stanza ii, which afterwards crept into the text, displacing the original הַקְצִיבוֹת; cf. note on בָּחֹר 5,15 (י, י). & has ὡς ἀγγέλοι τῶν κεκαρμένων in both passages.
For מִן שְׁכֵלִים and בָּהֶם see note on 4,2.
- (7) The double-line, corresponding to 4,3^a, which is here omitted in מ, is supplied in &S^H AΣ.
- 4 (9) Bickell and Budde think that vv. 9–11 belong to another song. Bickell believes they may represent a fragment of an alphabetic poem, but the sequence of the initial consonants of these three double-lines (ל, מ, נ) may be accidental; cf. Crit. Notes on Proverbs (SBOT), p. 54, l. 30.
The Q^{re} is more correct than the Kethib בָּאֶחָד but not absolutely necessary.
מִן בָּעֵנֶק אֶחָד instead of עֵנֶק מִצִּוְרֵיָּהּ (Ges.²⁷, § 134, d) is peculiar; מִן עֵנֶק seems to be a gloss. Siegfried

^{*} So Grätz, Martineau.

- 4 thinks that it is miswritten for some other word (Ἐ ἐν θέματι , $\text{Ἔ in uno crine colli tui}$, but סָ חָמָא). Nor is it necessary to insert, with Siegfried, a word for 'glance' between בִּאֲחַת and מִעֵינֶיךָ .

- (12) Bickell's insertion אֶת before אֲדֹתֵי אֱל , which is endorsed by Budde, is superfluous.

Bickell reads עֵין הַחֹמֶה instead of $\text{מִעֵין הַחֹמֶם אֱל}$.

אֱל גַּל at the beginning of the second hemistich is better than גֶּן (so several MSS and editions, Ἐῤῥ , Grätz, Budde, Siegfried); גַּל could easily become גֶּן , but it is difficult to see why גֶּן should have been corrupted to גַּל . גֶּן is nothing but a repetition of the beginning of the first hemistich just as the following נֶעוּל אֱל which must be canceled.

- (15) V. 15 must be inserted after v. 12.

Budde's emendation מִעֵין בְּנֵי אֱל for מִ' בְּנִים אֱל (gloss π) is unnecessary, although it is adopted by Siegfried (Budde thinks that $\text{Ἐ}^{\text{V}} \text{πηγῆς ἀήπου καί}$ points to בְּנֵי , and that בְּנֵי was miswritten for בְּנֵי ; nor can we read with Winckler (AoF 1, 293) מִעֵין גַּלִּים . $\text{Ἐ}^{\text{V}} \text{πηγῆς ἀήπου}$, $\text{Ἐ}^{\text{SA}} \text{ἀήπων}$, Ἔ fons hortorum , סָ חָמָא do not favor the reading גַּלִּים , although Ἐ has $\text{ἀήπος} = \text{גֶּן}$ for גַּל in v. 12; ἀήπος means 'garden' and according to the ancient lexicographers it is used also for *pudendum mulieris*.

For בִּיאָר אֱל instead of בִּיאָר אֱל see note on 3,11 (א).

- (13) Bickell reads the plural פְּרֹדִסִים אֱל for פְּרֹדֶס אֱל , and cancels רְמֹלִיִּים .

Before פְּרִי אֱל we must insert, with Budde, כָּל ; cf. 14^b and the variant ס^{b} ; also 7,14^b (ט). The כָּל was probably omitted owing to the פְּרִי מִגְדִּיר at the end of the chapter (ט, I, ^b), where כָּל is, of course, inappropriate.

- (14) פְּרֹפֶם אֱל should be inserted between $\text{מִזֶּר אֲהֻלוֹת אֱל}$ in the first hemistich of the variant σ . It is not necessary to read, with D. H. Müller, $\text{פְּרֹפֶם} = \text{ككام}$, κάκαμον , *cancamum* (Pliny 12, 98), a gum-resin from South Arabia; cf. Ges.-Buhl¹², s. v. פְּרֹפֶם (omitted in Ges.-Buhl¹³).

- (16) Bickell's וְהַפִּירִי גֶנֶן is not good.

ט

- (16^b) It is not necessary to read, with Bickell, גֶּנֶן אֱל for גֶּנֶן אֱל (so, too, Ἐῤῥ); cf. 6,2 (vi) and note on 1,2 (ז).

- 7 (12) הַשְּׂדֵה אֱל is an incorrect explanatory gloss; the lovers do not want to go to the country, but they desire to promenade in the fair garden of the bridal chamber.

- 7 Bickell cancels the second hemistich. **אח** בכפרים means 'among the henna-flowers' (cf. 1,14; 4,13), not 'in the villages' (**א** ἐν κόμῃς, **3** in villis, **5** صحف; so, too, Ges.-Buhl¹³; Siegfried in Siegfried-Stade, contrast Siegfried's commentary; Brown-Driver-Briggs).

- (13) Prefix **אח** to the third hemistich (Bickell cancels **אח** פתח הסמדר). **3** repeats *si* before each of the three clauses, but this does not show that **אח** was read three times in the Hebrew text.

א has ἡγήθησε not only for **אח** הִגִּיעַ, but also for **אח** פרה and פתח.

- (14) Bickell cancels **אח** וְעַל פתחיו. It is better to read the singular פתחו, although **אחאחאח** have the plural (ἐπὶ θύραις ἡμῶν, in portis nostris, **אחאחאח**); cf. note on מדברך 4,3 (ח).

אח דורי צפנתי לך is a relative clause (against Budde); cf. note on 3,8 (א).

- 6 (11) For **אח** צִנְתָּ (Est. 1,5; 7,7) we may point צִנְתָּ; cf. the plural גִּנְתָּ in 6,2^c (vi) and note on 5,13 (ו). It is not necessary to read, with Grätz, לראות for **אח** לראות.

- 5 (1) For **אח** גִּנִּי (so, too, **אחאח**) read גִּנִּי, *pluralis amplificativus*, = the beautiful garden; cf. above, note on 6,11 and contrast note on 1,9 (ח).

אח אחתי is not vocative, but *nomen rectum* depending on the *nomen regens* גִּנִּי.

5 repeats the first hemistich thrice (the third time without the vocative אחתי כלה).

אח מורי עם בשמי, &c., is idiomatic Hebrew; cf. 4,13. 14, where we have this עם four times. Budde says that עם in 1,11 (ג, ד) עם נקיות הכסף תורי זהב is not Hebrew. Cf. also Eccl. 2,16 (ימות החכם עם הכסף); 7,11 (טובה חכמה) טובה חכמה, &c. עם means 'as well as.'

Stanzas iv and v may be variants of stanza vi.

י

- 2 (9) The first two hemistichs (α) must be canceled, with Bickell, Budde, Siegfried, as a scribal expansion derived from 2,17 (ז, ix^a). **א** adds also the last words of 2,17, ἐπὶ τὰ ὄρη Βαυθαλ, although על הרי בחר is rendered in 2,17 by ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.

The *dativus ethicus* in **אח** דִּמְהָ לךָ 2,17 is correct (against Ges.²⁷, § 119, s); it means, 'Make thyself like, jump like,' &c. (cf. Nöldeke, *Syr. Gr.* 2, § 224).

Bickell cancels **אח** עומד; it is omitted in **א**^v, but not in **א**^{APS} (**א**^s has it at the end of the line, after **אח** כתלנו אחר).

- 2 According to Winckler (AoF 1, 293), כחל does not mean 'wall' but 'side-building.' Contrast BA 4, 513, l. 2.

For מציץ and משניה, referring to the lover, we must read, with Budde, אשניה and אציץ, referring to the maiden; contrast Siegfried *ad loc.*

- (10) Cancel 10^a (β) with Martineau.

Ⲭ ἀνάστα ἐλθέ (3 *surge, propera*) misunderstood the *dativus ethicus* in קומי לך (cf. note on 4,8; ה) and added therefore *περιστερά μου* instead of *καὶ ἐλθέ* = מלך ולכך at the end of the stanza (so, correctly, Budde). 3 inserts *columba mea* before *formosa mea* = מלך יפתי, although it has *et veni* = מלך ולכך at the end of the first stanza. At the end of the second stanza* the refrain is correctly translated in 3. 5 gives a correct translation of the refrain in both cases, but the first time מלך ולכך is rendered by *سبحك بحم*; and the second time, by *سبحك بحم*.

It is not necessary to cancel the conjunction in מלך ולכך (against Bickell).

- (11) For מלך סתור read שתור; see note on 5,2 (ה). The Q^{re} סתור (cf. the Q^{re} עניר Num. 12,3 and שולר †) is incorrect. In the same way יהדיר is less correct than יהדק = יהדק; see my remarks in the *Andover Review* (July, 1884), p. 96, n. 1; cf. ZA 2, 266.

5 omits the second hemistich of this verse.

It is unnecessary to insert, with Siegfried, ו before מלך לו, although several MSS prefix the conjunction.

- (12) For the plural form נצנים see Haupt, *Assyr. E-vowel* (Baltimore, 1887), p. 5.

Before מלך בארצנו (canceled by Budde and Siegfried) the meter requires the insertion of הסוס בא; the omission of בא was due to haplography, cf. Crit. Notes on Ezra-Neh. (SBOT), p. 61, l. 1; הסוס may have been omitted because it was mistaken for הסוס 'the horse.' In Is. 38,14 סוס has the gloss (omitted in Ⲭ) עגור, derived from Jer. 8,7 (Q^{re} סיס); cf. Lagarde, *Mittheilungen*, 3,31.

- (13) For מלך האנה (3 *grossi*; cf. Pliny 17, 254) read האנה; see note on 3,11 (א).

- (14) The second משל of the third stanza may be restored from 5,2 (ה, ii^a).

The Q^{re} מראך, for the K^{ethib} מראך at the end of the verse, is unnecessary.

- 8 (13) מלך מקשיבים is an incorrect explanatory gloss to מלך הושיב; this is not a collective (cf. note on 2,7; ז) but a vocative (cf. note on 1,4; ז) addressed to a maiden.

* Here Ⲭ adds *καὶ ἐλθέ*, preceded by *περιστερά μου*.

† See Crit. Notes on Numbers (SBOT), p. 48, l. 23.

יא

- 1 (7) Cancel תרעה, איכה, with Bickell.

Grätz reads אִיפָה for אִיכָה (ܐܝܚܐ), but eka means 'where?' in Assyrian (HW 48^a).

For כַּעֲטִיה (Ⲭ, ὡς περιβαλλομένη, cf. περίβλημα = περιβάλοιον 'cover, wrap') read כַּעֲטִיה (ܐܡܝ ܕܚܕܐ), I *ne vagari incipiam*) with Nöldeke, Grätz, Siegfried. Bickell reads כַּעֲטִיה which is said to mean 'fainting, swooning'; he compares Arab. مغشى عليه; but this combination is impossible. Nor can we adopt the suggestion of Wetzstein (endorsed by Budde) that אִיכָה = الغاضية 'pining with love' (cf. 5,8; י, viic).

- (8) אִיכָה בְּנִשְׁיָם must be canceled, with Bickell; contrast Budde *ad loc.*

אִיכָה after תרעה must not be omitted (against Budde); cf. note on 2,9 (*).

Nor need we read, with Budde, צִמְאֵי instead of אִיכָה (Ⲭ τῶν ποιμνίων).

Ⲭ^A adds to τῶν ποιμένων, at the end of the second stanza, σου; this is an erroneous repetition of the pronoun at the end of the first stanza; cf. note on 5,5 (י, δ).

יב

- 3 (1) Cf. for this song my remarks in H, p. 58.

בְּקִשְׁתִּי וְלֹא מִצְאֹתִי (a) is not a refrain (Budde) but an erroneous repetition of the second hemistich of the following double-line (β) which is a scribal expansion derived from 5,6 (י, vi^b). Ⲭ inserts here also ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου = עָנֵנִי וְלֹא קִרְאֹתִי 5,6 (י, vi^d), and in Ⲭ^{AP} this clause is added again at the end of v. 2.

- (2) For the final -a in אִיכָה וְאִיכָה see BA 1,10, below (cf. *ibid.*, p. 340) and my paper on the particle נָא (Syr. ܢܐ, = Assyr. emphatic -ma) cited in Ges.²⁷, § 105, b, n. 3.

For אִיכָה בְּנִשְׁיָם point בְּנִשְׁיָם.

- (3) אִיכָה is an incorrect explanatory gloss (cf. י, β; ט, a) to הַסִּבִּים. Bickell, on the other hand, cancels אִיכָה הַסִּבִּים.

- (4) For כַּעֲטִיה cf. Crit. Notes on Proverbs (SBOT), p. 45, l. 19.

אִיכָה is correct (against Budde); it must be explained in the same way as the corresponding حتى إذا = فما (cf. Wright-de Goeje³, 2, p. 13, D and p. 339, C (e. g. شعرتُ بشيء حتى إذا الأسود قد دخل البيت); Reckendorf, Arab. Synt. (Leyden, 1898), p. 774. Budde thinks that אִיכָה (Ⲭ εἰς οὐ, ܐܝܚܐ) in אִיכָה is an erroneous repetition of the אִיכָה prefixed to הַסִּבִּים (δ), but the אִיכָה before δ is an erroneous repetition of אִיכָה in אִיכָה, not *vice versa*.

- 3 Gloss δ belongs to 8,2 (ג, viii); so Bickell, Budde, Siegfried. Just as the last double-line of δ is followed by the first double-line of \aleph , so the last double-line of the parallel passage 8,4 is followed by the variant to the opening double-line of \aleph , viz. 8,5^a (\aleph , β). This shows that 3,4^{d-6} and 8,2-5^a are variants (Bickell).

Gloss δ seems to have displaced the last hemistich of v. 4, which has been conjecturally restored in our text (ואמר אל-נפשי (שאהבה); cf. א, η ; ד, ii^b, iv^a; ג, xid; י, ii^f, iii^{c.d} i.k.

- 8 (6) We must not read, with Bickell, שומני, לברי, זרועו for שנימיני, לברך, זרועך; contrast note on 1,4 (ז, vii^b). Nor need we change, with Budde, the second פרחם of שנימיני to כצמיר. \mathfrak{E} ως σφραγίδα, \mathfrak{F} ut signaculum, in both cases.

Bickell's קנאתה, which is endorsed by Budde, for שנימיני קנאה is unnecessary.

Budde's emendation, רשפי אל for שנימיני רשפי is not good.

For שנהביתיה, at the end of the verse, we must read (with Ewald, Hitzig, Olshausen, Kamphausen, Budde, Siegfried) שנהביתיה שנהביתיה (haplography; \mathfrak{E} has simply φλόγες, αἰῆς, \mathfrak{F} atque flammarum, \mathfrak{S} חַמַּם חַמַּם); cf. אש יהוה 1 K 18,38. This is decidedly preferable to Bickell's שנהבות שנהביתיה יקוד. Contrast Crit. Notes on Jeremiah (SBOT), p. 45, l. 28, and ZAT 16,6.

- (7) For שנהביתיה את האהבה לכבוד read, with Budde, לכבודתה.

For שנהביתיה ביתו \mathfrak{E} has τὸν πάντα βίον αὐτοῦ, but \mathfrak{F} omnem substantiam domus suae, \mathfrak{S} $\text{בֵּיתוֹ כָּל־בְּרִיתוֹ}$. Bickell inserts כי גברו עברו after the second hemistich, and ימיר after θ , followed by a hemistich of his own invention, לא יקנה, את-אהבה, and אם כי prefixed to לו יבדל; but this last clause is interrogative, although it is not introduced by an interrogative particle, just as in 3,3^b (stanza ii). \mathfrak{E} prefixes there $\mu\eta$, \mathfrak{F} num, \mathfrak{S} לֹא .

A systematic discussion of the Ancient Versions must be reserved for the critical edition of the Heb. text in The Polychrome Bible (SBOT). Nor have I deemed it necessary to repeat the statements bearing on the text, which have been made in the explanatory notes to the translation, published in vol. 18 of this JOURNAL, pp. 193-244, or in the notes to my paper on Some Difficult Passages in the Song of Songs, printed in vol. 21 of the *Journal of Biblical Literature* (1902). When I prepared those notes I did not think I should be able to add any special notes on the Heb. text; otherwise I should not have included in the explanatory notes several remarks which might have been reserved for the critical notes. It is preferable to keep the critical and philological remarks entirely distinct from the explanatory notes.

The latter should be free from all purely technical details, and this course will be followed when I publish the translation in a different form.

The metrical problems can be discussed only in connection with an accented transliteration of the Hebrew text which will appear elsewhere.

ADDENDUM.

Ad p. 7, l. 6 (note on 6,8):—If 6,8 is preceded by 8,12 it is not necessary to substitute שלמה for המה; *cf.* note on 1,2 (7).

יב

I	בקשתי את־שָׁאֲהָבָה נִפְשִׁי ^א בְּשׁוֹקִים וּבְרָחוֹת ^ב	א, 3 על משכבי בלילות 2 אקומה־נָא ואסובבה בעיר
II	את־שָׁאֲהָבָה נִפְשִׁי רֵאִיתָם; עַד־שִׁמְצָאֲתִי אֶת־שָׁאֲהָבָה נִפְשִׁי	3 מִצְאוֹנִי יִהְיֶה בְעִיר 4 כְּמַעַט שֶׁעֲבַרְתִּי מֵהֶם
III	וְאָמַר אֶל־שָׁאֲהָבָה נִפְשִׁי; פָּחוֹתָם עַל זִרְעֶךָ	אֲחֻזְתּוֹ וְלֹא אֶרְפְּנוֹ ^ה 8, 6 שִׁימִנִּי כִּחוֹתָם עַל־לִפְךָ
IV	קִשָּׁה כְּשֹׂאֵל קָנָאָה שִׁלַּח־בְּתִיָּהּ שִׁלַּח־בַּת יְהוָה;	כִּי־עָזָה כְּמוֹת אֲהָבָה רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפִּי אֲשֶׁר
V	וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁפֹּטוּהָ בּוֹז יִבּוֹזוּ לוֹ;	7 לֹא־יִוָּכְלוּ לִקְבֹּצָהּ; ^ז אִם־יִתֵּן אֶת־כָּל־הוֹן בֵּיתוֹ ^ח

א, 3 (א) בקשתיו ולא מצאתיו	(ב) אבקשה את־שָׁאֲהָבָה נִפְשִׁי	בקשתיו ולא מצאתיו
3 (ג) השמרים	(ד) (עֲד־שׁ) הִבִּיאֲתִיו אֶל־בֵּית אִמִּי	ואל־חדר הורתי:
ה (ה) השבעתי אתכם בנות (ירושלם)	בצבאות אר־באילות השדה	את־הָאֲהָבָה עַד שֶׁתִּחַפֵּץ:
8, 7 (ו) מים רבים	(ז) אֶת־הָאֲהָבָה	(ח) אִישׁ
(ט) בָּאֲהָבָה		

י

הנהיזה בא	קול דודי	2, 8	I
מקפץ עליהגבעות: ^a	מדלג עליההרים		
אחר פתלנו	הנהיזה עמד	9	
אציץ מן ההרפים:	אשגיח מן ההללות		
יפתי ולכיי־לך:	קומי־לך רעיתי	^b	י
הגשם חלף הלך־לו:	כ־הפה השֹׁתו עבר	11	II
עת הזמיר הגיע	הנצנים נראו בארץ	12	
הסוס בא בארצנו:	וקול התור נשמע		
והגפנים נתנו ריח	התאנה הנטה פניה	13	
יפתי ולכיי־לך:	קומי־לך רעיתי		
בסתר המדרגה	יונתי בהגוי־הסלע	14	III
רעיתי חמתי	פתח־לי אחתי		
השמיעיני את־קולך: ^c	הראיני את־מראיך		
ומראיך נאווה:	כי קולך ערב		
יפתי ולכיי־לך:	קומי־לך רעיתי		

2, 9 (α) דומה דודי לצבר או לעפר האילים
 י (β) ענה דודי ואמר־לי
 8 13 (δ) היושבת בגנים (חברים מקשיבים) לקולך השמיעיני:
 13 (γ) סמדר

יא

איכה תרביץ בצחקים	הגידה־לי שאהבה נפשי	1, 7	I
על עדרי חביריך:	שלמה אהיה כטעיה		
צאי־לך בעקבי הצאן	אם־לא תדעי לך: ^b	8	II
על משכנות הרעים:	ורעי את־גִּיתִיךָ		

א, 4 (α)	יפה	(β) מבעד לצמתך	4 (γ) תלוי
ה	(δ) הרעים בשושנים		
6	עד שיפוח היום אלך-לי אל-הר המור	ונסו הצללים בשחר ואל גבעת הלבונה:	
6, 4 (ε)	כתרצה	(ζ) אקמה כנגדגלות	
ה	(η) שערך כעדר העזים	שגלשו מן הגלעד:	
6	שניך כעדר הרחלים שקלם מתאימות	שעלו מן הרקצה: ושקלה אין בהם:	
7	כפלה הרמון רקתך	מבעד לצמתך:	
4, 9 (θ)	לבבתני אחתי (כלה)	י (ι) כלה	11 (κ) כלה
11 (μ)	ריח	י (ν) ריח	12 (ξ) כלה
טו	(π) מעין גנים	13 (ρ) כפרים עם נרדים	
14 (σ)	מור וכרכם ואהלות	עם-כל ראשי בשמים	

ט

I	ויאכל פרי מגדיו נלינה בכפרים:	יבא דודי לגנו לכה דודי נצא ^א	4,16 ^ב 7,12
II	נראה אם-פרחה הגפן הנצו הקמונים:	נשכימה לפרמים אם פתח הסמדר	13
III	ועל-פתחנו כל מגדים דודי צפנתי לה:	הדודאים נתנו ריח חדשים גם ישנים	14
IV	לראות באפי הנחל הנצו הקמונים:	אל-גפת אגוז ירדתי לראות הפרחה הגפן	6,11
V	אריתי מורי עם-בשמי שתיתי ייני עם-חלבי	א, 5 באתי לגני אחתי ^ב אכלתי יערי עם-דבשי	
VI	לערוגות הבשם וללקט שושנים:	דודי ירד לגנו לרעות בגנים	2, 6

ח

I	א, 4	הִנֵּה יִפֹּה רַעֲיָתִי שֶׁעִדָּה כְּעֶדֶר הָעֵדִים	הִנֵּה ^א עֵינֶיהָ יוֹנִים ^ב שֶׁגִּלְשׁוּ מִדֹּר גִּלְעָד:
II	2	שִׁנֶּיהָ כְּעֶדֶר הַקְּצוּבוֹת שָׁכֵלָם מִתְאַיְמוֹת	שָׁעֲלוּ מִן הַרְחָצָה וּשְׁכָּלָה אֵין בָּהֶם:
III	3	כַּחוֹט הַשָּׁנִי שִׁפְתוֹתֶיהָ כִּפְלַח הַרְמוֹן רִקְתָּהָ	וּמִדְּבָרָהּ נֹאוּה מִבְעַד לַצִּמְחָהּ:
IV	4	כַּמְגִּדֵּל דּוֹיֵד צִנּוֹרָהּ אֵלֶּה הַמַּגְנִי עָלֶיהָ	בְּנוֹי לַחֲלָפִיּוֹת כָּל שְׁלֹמִי הַגְּבָרִים:
V	9, 1	לִסְסָתִי בִּרְכַבִּי פִּרְעָה נֹאוּ לַחֲיָהּ בַּתָּרִים	הַמִּיִּתֶיהָ רַעֲיָתִי: צִנּוֹרָהּ בַּחֲרוּזִים:
VI	ה, 4 7	שִׁדְיָהּ כִּשְׁנֵי עֶפְרַיִם פָּלָהּ יִפֹּה רַעֲיָתִי	שְׁנֵי תְאוֹמֵי צְבִיָּה ^א : וּמוֹם אֵין בָּהּ:
VII	4, 6 ה	יִפֹּה אֶת רַעֲיָתִי ^א הִסִּבִּי עֵינֶיהָ מִנִּגְדִּי	נֹאוּה כִּירוּשָׁלַם ^א שִׁהֶם הָיִידִהּ בְּנִי ^א :
VIII	9, 4	לִבְבָתִּנִּי בֹאחַת מֵעֵינֶיהָ ^א מִדֵּי־יָפוֹ דִּדְיָהּ אֶחָתִי ^א	בֹּאחַת־עֵנָן ^א מֵצִנּוֹרֶיהָ: מִדֵּי־שָׁבוֹ דִּדְיָהּ מִיָּין:
IX	11	נֶפֶת תִּשְׁפֹּנָה שִׁפְתוֹתֶיהָ ^א וְשִׁלְמִתֶּיהָ כְּרִיחַ לִבְנוֹן	וְחֹלֶב תַּחַת לְשׁוֹנָהּ ^א וְשִׁמְנֶיהָ מִכָּל בְּשָׂמִים:
X	12	גֵּן נָעִל אֶחָתִי ^א בְּאֵר מַיִם חַיִּים	גֵּל ^א מֵעֵין חַתוֹם: ^א וְנוֹזְלִים מִן לִבְנוֹן:
XI	13 14	שָׁלַחָהּ פִּרְדָּס רְמוֹנִים נִרְדָּה קִנְהָ וְקִנְמוֹן	עַם־כָּל פְּרִי מִגְדִּים ^א עַם־כָּל עֵצִי לְבוֹנָה ^א :
XII	16	עוֹרִי צִפּוֹן הַפִּיחִי גִבִּי	וּבֹאֵי תִימָן יִזְלוּ בְּשִׁמְיוֹ:

ז

I	אֶת־נָעִים ^ב עָרְשָׁנוּ רַעְנָנָה; וְכָל רַהֲטָנוּ בְּרוּתִים;	1,16 אֶת־הַנֶּחֱדָה יָפָה דּוּדִי 17 קָרוֹת בַּתָּנוּ אֲרוֹזִים
II	כִּן־דּוּדִי בֵּין הַבָּנִים וּפְרִיָּו מִתּוֹק לַחֲפִי;	2, 3 כַּתְּפוּחָה בַּעֲצֵי הַיַּעַר בַּצֵּלוֹ חֲמֹדִתִּי וְיֹשְׁבֹתַי
III	וּדְגָלוֹ עָלָיו אֶהְבֵּה; רַפְּדָנִי בַּתְּפוּחִים ^ז ;	4 הַבִּיאָנִי אֶל־בֵּית הַיָּיִ ה סִמְכָנִי בַּאֲשִׁישׁוֹת
IV	וַיִּמְיָנוּ תַּחֲבֻקָּנִי; נָרְדִּי נֶחֱדָה רִיחֹו;	6 שִׁמְאָלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי 1,12 עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בַּמִּסְבּוֹ
V	בֵּין שְׁדֵי יֵלֶיךָ; בְּכֹרְמִי עֵין גְּדִי;	13 צִרְוֹר הַמֶּרֶד דּוּדִי־לִי 14 אֲשַׁכֵּל הַכֹּפֶר דּוּדִי־לִי
VI	כִּי־טוֹבִים הָדִיךְ מִיָּיִךְ; עַל־כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבּוֹךָ ^ח ;	2 נִשְׁקָנִי מִנִּשְׁקִיּוֹת פִּיךָ 3 שִׁמֶן תֹּאכֶלֶת שִׁמֶן
VII	הַבִּיאָנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְךָ; נִשְׁכַּרְהָ דָּדִיךְ מִיָּיִךְ ^ט ;	4 מְשִׁכָּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בּוֹ
VIII	הִרְעָה בְּשׁוֹשָׁנִים; וְנָסוּ הַצִּלְלִים סָבָה	2,16 דּוּדִי־לִי וְאֲנִי לוֹ 17 עַד שִׁיפּוֹת הַיּוֹם
IX	אוֹ לַעֲפָר הָאֵילִים וְעַל גִּבְעַת הַלְּבֹנָה	הַמְּהִלָּךְ דּוּדִי לַעֲבִי י"עַל הָרִי הַמֶּרֶד
X	בַּצִּבְאוֹת אוֹר־בְּאֵילוֹת הַשֹּׁדֶה אֶת־הָאֶהְבָּה עַד שִׁתְּחַפֵּץ;	7 הַשִּׁבְעָתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת ^י אֶת־עִירֹו וְאֶם תַּעֲרֹרֶרִי

טו, 1 (א) הֶנֶךְ יָפָה רַעְנָנִי . הֶנֶךְ (יָפָה) עֵינֶיךָ יוֹנִים;
16 (ב) אֶה
3, 1 (ג) לִרְיָה שִׁמְנִיךָ טוֹבִים
א, 5 (ד) אֶכְלוּ (רַעִים) שָׁחַו
8, 14 (ה) בָּרַח דּוּדִי וְדָמָה־לָּךְ
2, 17 עַל הָרִי בַּתָּר
2, 7 (ו) יְרוּשָׁלַם
ה, 8 (ז) תַּחַת הַתְּפוּחָה עוֹרֶרְתִּיךָ
(שְׁמָה חֲבֵלְתָךְ אֲמַךְ)
שְׁמָה חֲבֵלָה יִלְדָתָךְ;

x	י, 5 דודי צח ואדום ראשו כחם ופז	דגול מִרְבֵּבָה: דִּלְתִּיו שְׁחֹרֹת פָּעֹרֵב:
xi	12 עיניו פְּיוֹנִים רַחֲצוֹת בְּחֶלֶב	יִשְׁבּוֹת עַל מִלָּאחַ סָגוֹת בְּשׁוֹשְׁנִים:
xii	13 לַחֲיִיו כְּעֶרְוַת הַבֶּשֶׂם שֹׁפְתוֹתָיו שְׁוֹשְׁנִים	מִנְדְּלוֹת מִרְקָחִים נִסְפּוֹת מוֹר עֵבֶר:
xiii	14 יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב יָמָיו עֲשׂוֹת שֵׁן	מִמָּלְאִים בְּתַרְשִׁישׁ מִעֲלַפֹּת סְפִירִים
xiv	טו שׁוֹקְרוֹ עֲמֹדֵי שֵׁשׁ מִרְאֵהוּ פֶּלֶבֶנוֹן	מִיִּסְדִּים עַל־אֲדָנִי פֹז: אֲדִיר פְּאֹרִזִּים:
xv	16 חֲפּוֹ מִמֶּתְקִים זֶה־דּוּדִי וְזֶה יָרֵעִי	וְכָלוּ מִחֲמִידִים בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם:

ו

I	בקשתי את דודי קול דודי דופק	5, 2 על־משכבי בלילות אני ישנה ולבי־יֵר
II	רעיתי יונתי תמתי קצותי רשיתי לילה:	פתחי לי אחתי שראשי נמלא טל
III	איככה אֶלְבֶּשֶׁנָּה איככה אֶטְנַפֵּם:	3 פשטתי את־כַּתְנֹתַי רחצתי את רגלי
IV	מִן הַחֹר בַּדֶּלֶת נפשי יצאה בְּדַבְרוֹ:	4 דודי שלח ידו וּמַעַי הָמוּ עָלַי
V	על כפות המנעול ואצבעתי מור עובר:	ה קמתי אני לפתח־ וידִי נִטְפוּ מֹר
VI	ודודי חמק עבר קראתיו ולא עָנִי: ^β	6 פתחתי אני לדודי בקשתיהו ולא מצאתיהו
VII	אם תמצאו את־דודי שְׁחֹלֶת אֶהְבֶּה אֹנִי:	8 השבעתי אתכם בנותי מה תגידו לו
VIII	היפה בְּנָשִׁים ונבקשנו עִמָּךְ:	א, 6 אנה הלך דודך אנה פנה דודך
IX	היפה בְּנָשִׁים שָׁכַכָּה הַשְׁבַּעְתָּנוּ	5, 9 מה דודך מדוד מה דודך מדוד

ד

I	8,11	כֹּרֶם בְּבַעַל הַמּוֹן אִישׁ יָבֹא בַּפְּרִי	נָתַן אֶת־הַכֶּרֶם לְנָטְרִים אֵלֶּךָ שָׁקֶל כֶּסֶף:
II	12	כִּרְמִי שָׁלִי לִפְנֵי הָאֵלֶּךָ לַךְ שְׁלֵמָה	וַעֲמֹד לֹא־הִפְצֵתִי בָאָרֶץ וּמֵאֲחֵים לְנָטְרִים אֶת־פְּרִי:

III	6, 8	שְׁטִים לְשְׁלֵמָה מַלְכוּת	וּשְׁמָנִים פִּילְגָשִׁים ⁸
	9	אֶת־הָיָא יֹונָתִי	תָּמַתִּי אֶת־הָיָא
IV		טְהוּרָה־הָיָא מֵאִמָּה	בְּרָה־הָיָא מִיֹּלְדָתָהּ
		רְאוּךָ בְּנוֹת וִי־אֲשׁוּרָה	מַלְכוּת וּפִילְגָשִׁים וִידִלְלוּךָ:

6, 8 (β) ועלמות אין מספר

8,11 (α) חיה לשלמה

ה

I	4, 8	אֶתִּי מִלְּבָנוֹן כְּלָה	אֶתִּי מִלְּבָנוֹן תְּבוּאִי
		תְּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אִמָּנָה	מֵרֹאשׁ שֹׁנִיר וְחֶרְמוֹן
II		מִמַּעֲנוֹת אֲרִיּוֹת	מִתְּרֵי נִמְרִים
		* * * * *	* * * * *

ג

I	ואלי תשוקתו: שְׁשֹׁנַת הַעֲמָקִים: ^β	אני לדודי ודודי-לי ^α אני חֲבַצְלֹת הַשָּׁרוֹן	7,11; 6,3 א, 2
II	בנות ירושלם פְּרִיעוֹת שְׁלֵמָה:	שחורה אני ונאווה פְּאֶהְלִי קָדָר	ה, 1
III	שְׁשׁוֹפְתֵי הַשָּׁמַשׁ שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת־הַכְרֵמִים: ^γ	אֶל־תִּרְאֵנִי שְׁחֻרְחַרְתִּי בְּנֵי אֲמִי נִחְרַרְבִּי	6
IV	ושדים אין לה ביום שִׁידָבֵר בָּהּ:	אחות לנו קִטְנָה מִזֶּה נַעֲשֶׂה לְאֹחֹתֵנוּ	8, 8
V	נבנה עליה טִירַת־כֶּסֶף ^δ נצור עליה לוח־אֶרֶז:	אם חוּמָה הִיא וְאִם דֹּלֶת הִיא	9
VI	ושדי כמְגִדְלוֹת פְּמוֹצָאֵת שְׁלוֹם:	אני חוּמָה עֲדִידָהנָה אֶזְדַּחֲיִיתִי בַּעֲיִינֶיהֶם	י
VII	יונק שדי אֲמִי גַם־לֹא יִבּוּזוּ לִי:	מִי יִתְּנָךְ כְּאַחֲלִי אֲמַצְאֲךָ בַּחוּץ אֶשְׁקֶךָ	א
VIII	ואל־חֹדֶר הָוֶרְתִּי: מִעֲסִיס רְמָלִים: ^ε	אֲנִקְגֶךָ אֶל־בֵּית אֲמִי ^ζ אֶשְׁקֶךָ מִיַּיִן הַרְקָח	2
IX	* * * * *	* * * * *	
	* * * * *	* * * * *	

אני לדודי	הרועה בְּשׁוֹשְׁפִים ^(α)	7,11; 6, 3
כְּ־רִעִיתִי בֵּין הַבְּנוֹת:	כְּשׁוֹשְׁפָה בֵּין הַחוֹתִים ^(β)	2, 2
שְׁעִלִים קִטְנִים	כְּרַמִּי שְׁלִי לֹא־נִטְרָתִי ^(γ)	1, 6
וְכְרַמֵּינוּ סְמֹדֵר:	אֶחְזוֹ־לָנוּ שׁוֹעִלִים	טו, 2
עַם נִקְדוֹת הַכֶּסֶם:	מִתְּכַבְּלִים כְּרַמִּים	
עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶם:	תּוֹרִי זֶהֱב נַעֲשֶׂה־לָּךְ ^(δ)	1,11
שֶׁם־אֲתָן אֶת־דָּדִי לָךְ ^(η)	אֲבִיאֲךָ ^(ε)	8, 2
וַיִּמְיֵנו תִּתְּבַקֵּנוּ:	שְׁמָאֲלוֹ תַחַת רֹאשִׁי ^(θ)	3
אֶת־הָאֵהָבָה עַד שֶׁתִּחַפֵּץ:	הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת (ירושלם)	4
	מִה־תַּעֲרִירוּ וּמִה־תַּעֲרִירוּ	

ב

I	י 6	מִי־זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמו־שָׁחַר יָפֶה כְּלִבְנָה	אֵימָה כְּגִגְלוֹת בְּרָה כְּחֶמֶח:
II	א 7	שׁוּבִי שׁוּבִי הַשְׁלֹמִיית מֶה תַּחֲזֹז בַּשְׁלֹמִיית	שׁוּבִי שׁוּבִי וְנַחֲזֶה־בָךְ בְּמַהֲלַת הַמַּחֲנִים:
III	2	מֶה יַפּוּ פַעֲמֶיךָ חֲמוּקֵי יְרֵכֶךָ כְּמו־חֲלָאִים	בַּנְעִלִים בַּת נָדִיב מַעֲשֵׂי יָדֵי אָמֶן:
IV	8 6	קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה לַחֲמַר רֹאשְׁךָ עֲלֶיךָ כְּפֶרֶמֶל	וּשְׂדֵיךָ ^א לֹא־שָׁפְלוֹת: ^ב וְדֹלֶת רֹאשְׁךָ פָּאֲרַגְמָן: ^י
V	ה	צִיָּרְךָ כְּמַגְדֵּל הַשֵּׁן אִפְךָ כְּמַגְדֵּל הַלְּבָנוֹן	עֵינֶיךָ בִּרְכוֹת בַּחֲשׁבוֹן: ^ה צֹפֶה פָּנֵי דַמְשֵׁק:
VI	י 7	וְחִנֶּךָ כִּיֶּן הַטּוֹב מַה־יִּפִּיתָ וּמֶה נַעֲמֹתָ	דּוֹבֵב שֹׁפְתֵי יֶשַׁנִּים: אֶהְיֶה בַת תַּעֲנוּגִים:
VII	3 ^ב 3 ^א	בַּטֶּנֶךָ עֵרְמַת חֲטִים שְׂרָרְךָ אֶפֶן הַסֹּהַר	סוּגָה בַּשְׁוֹשֵׁנִים: אֵל יַחֲסֹר הַמִּזֵּג:

7, 4 (א) שְׂדֵיךָ כְּשְׁנֵי עֲפָרִים שְׁנֵי תַאמִי צְבִיָּה:
 9 (ב) אִמְרָתִי אֶעֱלֶה בַחֲמַר־זֹאת אֶחָזָה בְּסִנְסֵנִי וְיִהְיֶה־נָא שְׂדֵיךָ כְּאִשְׁכּוֹלֹת (הַגֶּפֶן) וְרִיחַ אִפְךָ כְּתַפְרוֹחִים:
 6 (ג) מֶלֶךְ אֲסוּר בִּרְהוּטִים ה (ד) עַל־שַׁעַר בַּת רַבִּים
 י (ה) הוֹלֵדִי (לְדוּדִי) לְמִישְׁרִים

א

I	בְּתִמְרוֹת עֵשֶׂן ^ב מִפֶּלֶל אֲבָקֶת רוּחַל:	מִי־זֹאת עֲלֶה מִן־הַמְּדַבֵּר מִקְשֶׁרֶת מֵר וּלְבוֹנָה	3, 6
II	שָׁשִׁים גְּבִירִים סָבִיב־לָהּ; ^ג מִפֶּחֶד בְּלִילוֹת:	הִנֵּה מִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּמֶלֶךְ י אִישׁ חָרְבוֹ עַל־יָרְכוֹ	7 8
III	מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן: אֲרֻגְמָן תּוֹכוֹ:	הַפְּרִיֹן עֲשֶׂה־לוֹ הַמֶּלֶךְ י מִרְכָּבוֹ רִצּוֹף הָבָנִים	9 י
IV	בַּעֲטָרָה שֶׁעֲשֶׂה־לוֹ אִמּוֹ וּבְיוֹם חַתָּנָתוֹ:	שָׂאֲנָה וּרְאִינָהּ בַּמֶּלֶךְ י בְיוֹם שִׁמְחָת לְבוֹ	11

א, 1 (א) אשר לשלמה

ה, 8 (ב) מי־זאת עלה מן־המדבר מתרפקת על דודה:

3, 7 (ג) שלמה

8 (ד) מנצרי ישראל
מלמדי מלחמה כלם אקזי חרב

9 (ה) שלמה

י (ו) עמודיו עשה כסה רפידתו זהב

6,12 (ז) (לא ידעתי) באה תאזת נפשי שמתני מרכבות עס־נדיב:

3,11 (ח) בנות ירושלם בנות ציון (ט) בנות ציון (כ) שלמה